

SÄKENÖIVÄN
SULOINEN
JOULU-
ROMANSSI

RUBIINIPUNAINEN

JOULU

AMANDA HELLBERG

TAMMI

RUBIININPUNAINEN
JÖULU
AMANDA HELLBERG

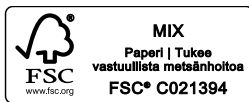
SUOMENTANUT NINA MÄKI-KIHNIÄ

tammi

80 VUOTTA

HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Jul i rubinrött* ilmestyi 2021.
© 2021. Amanda Hellberg by Agreement with Enberg Agency

Suomenkielinen laitos © Nina Mäki-Kihniä ja Tammi 2023
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-04-4362-7

Painettu EU:ssa

1

Dackesta, 1888

Mies saapui kävellen etelästä maalausteline olallaan ja matkalauskuu kädessään. Hänen nimensä oli Johan Mahler, ja hän askelsi sellaisella tarmolla, ettei syyskuun ensimmäinen myrskykään mahtanut hänelle mitään, vaikka se vyöryi voimalla yli vainioiden. Sammalenvihreät takinliepeet vain liehuivat jaloissa, kun hän kulki pystypäin katse visusti Dackestan kartanossa.

Vapaa herratar Nina Swartensköld katseli lähestyvää vierasta salaa yläkerran ikkunasta paksujen verhojen raosta. Miehen punaruskeat hiukset olivat kurittomat ja aivan liian pitkät, eikä hänellä ollut hattua. Swartensköldin perheen uusi kotiopettaja ei näemmä häpeillyt olemustaan, kun hän harppoi sorastettua pihatietä Dackestan harmaankeltaiselle päärakennukselle ja jysäytti kolmasti ovenkolkutinta.

Nina oli katsellut rivakasti lähestyvää miestä huoneessa, jonka oli hiljattain sisustanut koululuokaksi pojalleen. Kun kolkutus kiiri halki hiljaisen kartanon, hän tuli ajatelleeksi, että äänessä oli käskevä sointi, joka paljasti jotain ulkona odottavasta vieraasta. Se hermostutti häntä. Sydän lepatti rinnassa kuin säikähtänyt lintu.

Kunpa kaikki sujuisi hyvin, Nina ajatteli ja halasi Antonin hentoja harteita. Kahdeksanvuotias poika vilkaisi häntä, ja suuret, tummat silmät säihkyivät odottavasta jännityksestä. Anton ei ollut tottunut vieraisiin.

”Tulehan, niin mennään alakertaan tervehtimään herra Mahleria”, Nina sanoi ja tarttui pieneen käteen.

Nina oli pukeutunut poikansa merimiespuseroon, jonka oli itse ommellut vanhasta lakanasta, ja harjannut pehmeän tukan kiiltäväksi. Ninan hiukset, samaa mustanruskeaa sävyä, olivat tiukalla nutturalla niskassa, aivan kuten joka päivä siitä lähtien, kun hän oli mennyt naimisiin Dackestan kreivin Wilhelm Swartensköldin kanssa yhdeksän vuotta sitten. Wilhelm oli tehnyt selväksi, että sellainen kampaus olisi vaimolla hyvä, ja Nina oli taipunut tahtoon. Hän oli oppinut jo varhain, että kotirauhan säilyttämiseksi oli parasta noudattaa puolison toiveita niin pienissä kuin suurissakin asioissa.

”Äiti, odota”, Anton sanoi ja pysähtyi kynnykselle. ”Saanko laittaa villapaidan? Paleltaa.”

Niin minuakin, pikkuinen, Nina ajatteli ja auttoi Antonia ujuttamaan käsivarret neulunutun hihoihin. Vaatetta kohennellessaan hän tunsu pojan tärkevän eikä tiennyt, johtuiko se siitä, että Dackestan lämmittämättömissä huoneissa vallitsi alituisen kylmyys, vai siitä, että opettajan tulo oli ilmeisen jännittävä tapahtuma. Ehkä mukana oli kumpaakin.

Alhaalta aulasta kantautui jälleen kolkuttimen lonkutusta. Lattia narisi, kun taloudenhoitaja Hulda meni avaamaan oven.

”Hyvää päivää”, kuului hilpeä miehen ääni. ”Nimeni on Johan Mahler, olen nuoriherra Swartensköldin uusi opettaja.”

Nina kuuli, kuinka Hulda mumisi jotain vastaukseksi, laski vieraan sisään ja sulki pääoven.

”Äiti, mennään jo, opettaja puhui minusta”, Anton sanoi ja veti häntä alas eteiseen.

Nina vilkaisi vielä kerran luokkahuoneeksi muutettua tilaa. Hän oli kuurannut ja kiillottanut lattian, pessyt harmaanvalkeat seinät ja tuonut ullakolta pari kauhtunutta mattoa. Sieltä oli löytynyt myös yksittäisiä huonekaluja, jotka Sten oli hakenut hänen pyynnöstään. Nina oli pohtinut, mihin yksityisopettaja saattaisi ne haluta, ja toivoi sijoittaneensa ne oikein.

Anton oli päässyt Ninan mukaan Ulltunaan ostoksille, valikoinut eräästä putiikista uudet kirjoitusvälineet sekä pienen punaisen muistikirjan ja kotiin palattuaan sommitellut ne odottamaan pulpetille niin hienosti, että Nina oli liikuttunut. Kodikkuutta toi muutama vihreä lehvä ruukussa sekä kulhollinen omenoita, mutta kun hän nyt vilkaisi huonetilaa, se näytti pelkästään karulta ja epäviihtyisältä. Ei ollut kiehtovia karttoja, ei värikkäitä opetustauluja eikä kirjoja hyllyissä. Hän nipisti huulet tiukasti yhteen ja seurasi kotiopettajan ainoa pientä oppilasta portaita alas. Kun taloudenhoitaja näki Ninan ja Antonin, hän otti askeleen taaksepäin.

”Vapaaherratar Swartensköld ja nuoriherra Swartensköld”, Hulda esitteli vaisusti. ”Ja tässä on...”

”Minun nimeni on Johan Mahler, oikein mukava tutustua”, keskeytti Antonin uusi opettaja ja taivutti päänsä kumarruksen tapaiseen. Sitten hän laski kantamuksensa lattialle.

”Hauska tutustua”, Nina sanoi hillitysti. ”Tervetuloa.”

Herra Mahler oli häntä lyhyempi. Useimmat olivat. Mieheessä oli kuitenkin jotain mahtipontista, kuin tuulahdus toisesta maailmasta, eikä Nina ollut tottunut näkemään sellaista eloisuutta tässä talossa. Vaikutelma syntyi takin erikoisesta mallista ja vihreästä väristä sekä miehen vallattomista hiuksista ja pilkkeestä silmäkulmassa. Kaikki se oli oikukasta, arvaamatonta ja suorastaan leväperäistä, mikä sai Ninan levottomaksi.

”Kreivi Swartensköldiä odotetaan kotiin illalliselle”, Nina sanoi. ”Hulda, kutsu Sten kantamaan pakaasit ja saattamaan herra Mahler huoneeseensa. Anton, tulehan lähemmäs sanomaan herralle päivää.” Hän työnsi ykskaks ujostelevan pojan eteensä.

”Hyvää päivää, Anton”, Johan Mahler sanoi ja ojensi kätensä. Kaunis käsi, Nina huomasi. Leveä ja vahva, lyhyiksi leikatut kynnet. Peukaloon oli pinttynyt sininen mustetahra. Nina kuuli, kuinka Anton nielaisi tukalasti, ennen kuin ryhdistäytyi ja tervehti elämänsä ensimmäistä kotiopettajaa.

”Hyvää päivää, herra Mahler”, poika sanoi hennolla äänellä, kun he käittelivät. ”Toivottavasti... tuota... opettaja viihtyy meillä.”

”Varmasti”, Johan sanoi. ”Mutta Anton, emmehän me tarvitse kantoapua?” hän jatkoi ja osoitti maalaustelinettä. ”Jos Anton ottaa tuon, minä kannan matkalaukun. Kuka näyttää tietä?”

”Haluaako herra Mahler, että minä autan?” Anton kysyi ja hänen ilmeensä kirkastui.

”Kyllä, kiitos, se olisi mukavaa”, sanoi uusi opettaja. Taloudenhoitaja Hulda meni edeltä ison rakennuksen läpi. Anton ja herra Mahler seurasivat häntä. Nina tuli viimeisenä. Hän pani merkille, että miehen toisen housunlahkeen päärme repsotti auki ja jaloissa oli linttaan poljetut, kuraiset kengät. Moista ei kreivi katsoisi hyvällä silmällä. Kengänpohjille Nina ei mahtanut mitään, mutta housujen ilmettä kohentaisivat puhdistus ja pari ommelta, jos aika antaisi myöden – ja tietenkin jos herra Mahler ei pahastuisi pienestä huolittelusta.

Mutta ei, aikaa ei ollut. Nina kuuli kreivi Swartensköldin saappaankantojen uppoavan kartanonpihan soraan. Hänen miehensä oli jo ovella.

2

Kreivi Wilhelm Swartensköld oli varteva mies, ja silinteri korosti vaikutelmaa. Nina riensi eteiseen, missä mies jo seiso i ja naputteli ratsupiiskalla saappaanvarttaan. Hän toisteli liikettä poissaolevana, kuin muissa maailmoissa.

”Hulda!” kreivi huudahti. ”Missä se nainen oikein on?”

”Päivää, siippa hyvä”, Nina sanoi hillitysti. ”Wilhelm tuleeekin etuajassa. Se uusi opettaja saapui äsken, ja Hulda lähti saattamaan hänet huoneeseen.”

”Jassoo, vai niin. Saappaat. Apua tarvitaan”, Wilhelm sanoi ilmeenkään värähtämättä.

Nina nyökkäsi ja meni tampusuuriin, missä kreivi istahti jakkaralle ja ojensi jalat suoriksi eteensä, jotta vaimo voisi kiskoa kiiltävät jalkineet pois.

”Kylilläkö oltiin?” Nina kysyi.

”Valitettavasti ei, vaan piti nousta aamujunaan. Oli tapaminen kamreerin kanssa pankissa Ulltunassa”, Wilhelm sanoi äänensävyllä, joka ei rohkaissut kyselemään enempää. Nina kysyi silti.

”Ei kai mitään vakavaa? Ei mitään minun äitiini liittyvää?” Wilhelm huokaisi.

”Ei”, hän vastasi lyhykäisesti. ”Ei mitään tänne kuuluvaa.”

Kun Nina laski saappaat lattialle ja ojensi selkensä suoraksi, Wilhelm hiveli ratsupiiskalla hänen vatsanseutuaan.

”Kiitos”, mies kuiskasi.

Ohikiitävän hetken Nina näki miehen kasvoilla saman kuin kerran aiemminkin. Kauan sitten nuorina vastanaineina he olivat seisseet vierekkäin Sikstuksen kappelissa Roomassa Michelangelon mestariteoksen alla ja ihailleet sen uljautta. Silloin Nina oli tullut ajatelleeksi, että hänen puolisonsa oli kuin ihmeellisen upea nuori mies kattomaalauksessa *Aatamin luominen*. Täyteläiset huulet ja kultanvaaleat kiharat, pitkät vahvat raajat ja sileä iho. Perikuva täydellisestä ihmisestä ja kauneimmasta miehestä, jonka hän oli koskaan tavannut.

Pariskuntana he olivat herättäneet huomiota ja ihailua häämatkallaan Italiassa, Ninan lapsuuden kotimaassa. He olivat silmiinpistävän pitkä ja näyttävä pari, etenkin kun Wilhelmin jäänsiniset silmät ja pohjoismaisen vaaleat hiukset antoivat niin hätkähdyttävän vastakohtan Ninan etelämaisille väreille. Isän puolelta Ninalla tosin oli ruotsalaistakin verenperintöä, mutta tummat piirteet hallitsivat. Ajatella, miten turhamainen hän oli ollut silloin. Tuntui oudolta muistella, kuinka hän oli nauttinut ihmisten uteliaisuudesta paistatellessaan nuoren aatelmiehen loisteessa. Mies oli valinnut puolisoskseen juuri hänet. Niistä päivistä oli jo yhdeksän vuotta, siis ikuisuus. Tuntui kuin kaikki olisi tapahtunut jollekulle toiselle, aivan eri elämässä.

Wilhelm hipaisi raipalla jälleen Ninan mahanseutua. Eikä jurossa ilmeessä ollut enää häivääkään nuoresta säteilevästä kreivistä, jonka kanssa hän oli mennyt naimisiin. ”Vuotaako Nina yhä?” kreivi kuiskasi. Nina pudisti päätään mutta katui saman tien. Olisi pitänyt valehdella ja pitkittää omaa rauhaa vielä vähäsen.

”Tänä iltana sitten”, Wilhelm jatkoi. ”Se on Herran tahto.”

Hän huokaisi kuin akti olisi vaivalloinen velvollisuus. Riesa, jolle hänen oli pakko altistaa paitsi vaimonsa myös itsensä. Ninaa värisytti.

”Sytyttäisimmekö ruokasalin takan?” Kysymys vain lipsahti Ninalta.

”Mitä?” Wilhelm rypisti otsaansa. ”Minkä tähden?”

”Herra Mahler, Antonin opettaja...” Nina aloitti ja risti kätensä samalla, kun ryhdistäytyi esittämään perustelunsa. ”Me... haluamme toivottaa hänet tervetulleeksi ja näyttää Dackestan parhaimmillaan, ja alkaa olla kylmä, ja hän on taitaltanut pitkän matkan jalkapatikassa...”

”Ei sitten luulisi palelevan”, Wilhelm sanoi ja kohautti hartaitaan. Hän esitti välinpitämätöntä mutta ylöspäin kääntyneet suupielet kielivät sapekkuudesta. Tai ehkä loukkaantumisesta. ”Olkoon menneeksi”, hän jatkoi korostetun piittaamattomasti. ”Ninaa taitaa hävettää vaatimaton, säästeliäs elämäntapamme, vaikka opettaja on vaatimaton palkollinen.”

Nina henkäisi syvään ja otti lauhkeimman ilmeensä.

”Ei laisinkaan, siippa rakas”, hän sanoi ja niiasi. ”Ei minua hävetä. Harkitsevuus on ilo sydämelle, ja siitä seuraa kaikkea hyvää, mistä olen ikuisesti kiitollinen.”

Kreivi hieraisi leukaansa ja katsoi häntä tutkivasti.

”Mutta herra Mahler on kävellyt tänään pitkän matkan”, Nina jatkoi. ”Ulkona pauhaa lähestulkoon myrskytuuli, ja hänellä oli ohut takki, eikä meillä ole pulaa klapeista eikä sen puoleen mistään muustakaan. Mitä tekisi Jeesus tai kylän kirkkoherra Aspelin? Tottahan he osoittaisivat pitkän matkan kulkijalle kaikkein lämpimintä vieraanvaraisuutta? Eihän se voi olla syntistä tuhlausta?”

Nyt sorruin liioitteluun, Nina ajatteli ja puri huultaan. Mutta kreivin ilme itse asiassa heltyi hiukan, kun Jeesus tuli puheeksi.

”Olkoon menneeksi”, Wilhelm sanoi ja nousi jakkaralta. ”Saa-koon Nina takkatulensa. No, miltä vaikuttaa, se opettaja nimit-täin?”

”Herra Mahlerko?” Nina väenteli käsiään ja katsoi ylöspäin kattoon. Olisi turhaa yrittää salata asiaa, jonka Wilhelm toteaisi pian itsekin, mutta hän halusi silti valita sanansa harkiten. ”Hän vaikuttaa... köyhältä, kelvolliselta ja... elämäniloiselta”, hän jatkoi.

Hänen miehensä tuhahti.

”Viimeisestä voi koitua ongelmia”, kreivi sanoi.

Tiedän, Nina ajatteli. Hän ei kuitenkaan sanonut mitään.

3

”Mahler, siinä on saksalainen sointi”, kreivi Wilhelm sanoi hyväksyvään sävyyn kotiopettajalle, joka oli häntä lyhyempi. Hän tarjosi lasin viiniä ja asteli lähemmäs takkaa. ”Kertokaahan, mistä te oikeastaan tulette?”

”No... vähän sieltä sun täältä”, Johan Mahler hymähti. ”Matkustin ensin tänne päin Göteborgista ja vaihdoin junaan Ulltunassa, ja täytyy sanoa, että kaupunkinne on verrattoman viihtyisä. Tarkoitukseni oli tulla sieltä junalla tänne Dackestaan, mutta kävi pieni kömmähdyks – joko myöhästyin tai lippu oli väärä vai miten siinä nyt kävikään. Näin ollen nautin elähdyttävästä kävelymatkasta. Ja täällä sitä nyt ollaan.”

Tai ehkei sinulla vain ollut varaa ostaa junalippua, Nina ajatteli ja vilkaisi opettajan iänaikaisia kenkäräjoja. Mies oli kävellyt paljon, se oli selvä, ja kenties vapaaehtoisesti, kuten väitti. Ehkäpä hän tosiaan oli reissumies vailla huolen häivää. Nina vain ei pystynyt karistamaan epäilystään siitä, että Johan Mahlerilla, jolla oli iloiset vihreänruskeat silmät, oli jotain salattavaa.

Johan iski silmää uudelle oppilaalleen Antonille, joka oli saanut lasillisen kotikaljaa. Se ei ollut lainkaan tavanomaista, ja poika oli kuin seitsemännessä taivaassa, kun seisoi ruokasalin rätisevän takan lämmössä ja yritti parhaansa mukaan osallistua aikuisten keskusteluun. Kovin luontevasti se ei sujunut. Hän oli tottumaton seuraelämään, ja Ninaa kirpaisi nähdä, miten kovasti hän yritti noudattaa hienostuneita tapoja ja osallistua

ajatustenvaihtoon. Posket rusottivat ja silmät säkenöivät, kun katse vaelsi isän, äidin ja uuden opettajan välillä. Anton nautti, kun talossa kerrankin oli elämää.

”Herra Mahler”, kreivi sanoi ankarasti. ”Nyt te jaarittelette epäolennaisuuksia. En viitannut siihen, minkä maakunnan pikkukaupunkeja kolusitte tai missä poikamiesten majalassa yövyitte”, hän jatkoi. ”Kysyin teidän syntyperääänne.”

”Ahaa, anteeksi, niin tietenkkin. Äitini oli syntyjään Upplandista, isäni taas itävaltalainen, ja hänessä oli pisara saksalaisverta, mistä kertoo sukunimeni. Käsityöläinen, kivenhakkaaja ja puunveistäjä. Vaatimaton, ahkera ja kunniallinen eläessään. Heidän utteran työnsä ansiosta sain mahdollisuuden opiskella vähäsen.”

Kreivi nyökkäsi hyväksyvästi.

”Ammattini ansiosta olen nähnyt paljon maailmaa, viimeksi olin paroni Kruusin luona Tanskanmaalla”, Johan jatkoi. ”Mutta senhän kreivi Swartensköld tietääkin? Paronilla on kolme reipasta poikaa, hienoja miehenalkuja, joita minulla oli kunnia opettaa yli vuoden päivät. Ellette ole vielä saanut todistuksiani paroni Kruusilta, minulla on niistä kopiot.”

Mahler haroi hiuskuontalooaan. Se vei Ninan ajatukset syksyn punaruskeaan värikirjioon. Hiukset olivat aivan liian pitkät, niskassa ja kaulan sivuilla suortuvat laskeutuivat nuhjaantuneen kauluksen yli miltei harteille asti. Hän pelkäsi, että ruokkoamaton ulkonäkö kirvoittaisi hänen puolisonsa kielenkannat ja tämä sanoisi jotain halventavaa, mikä puolestaan voisi saada vieraan suhtautumaan karsaasti heidän poikaansa. Herra Mahlerin homssuinen ulkonäkö ei kuitenkaan painanut Wilhelmin mieltä. Ainakaan Nina ei ollut vielä nähnyt kulmakarvojen välissä sitä syvää ryppyä, joka paljasti aina, että jokin riiteli miehen estetiikan tajun kanssa. Samainen ryppy ilmestyi, kun mies joskus harvoin jäi katselemaan Ninan vartaloa makuuhuoneessa, ennen kuin hän ehti verhota itsensä tuomitsevalta katseelta.

”Tottahan minä tiedän, että olitte paroni Kruusin palveluksessa”, kreivi sanoi. ”Hän antoi teille mitä parhaimmat suosikukset, herra Mahler, en minä muuten olisi edes harkinnut teidän palkkaamistanne. Sillä onnenmyyrällähän taitaa kai olla jo puolen tusinaa vesaa? Mikä siunaus.”

Johan Mahler hymisi myötäsukaisesti, ja Nina muistutti itseään, että pitäisi lähettää Tanskaan paronitar Camillelle onnitelukirje uudesta tyttölapsesta. Nina ei tuntenut Kruusin perhettä läheisesti, mutta Pohjolan aatelisten keskuudessa tavattiin ilmaista onnentoivotukset iloisista perhetapahtumista.

Wilhelm huokaisi ja vilkaisi Ninan vatsanseutua. Nina teeskenteli katselevansa viinilasiaan. Viini oli hyvää, poikkeuksellista ylellisyyttä, ja hän pakotti itsensä maistelemaan sitä hitaasti, jotta nautinto pitkittyisi.

”Niin, se on siunaus heille”, Johan Mahler sanoi ja katseli seinällä yksinkertaisissa raameissa olevaa hämyisää metsämaisemaa, joka oli yksi harvoista taideteoksista kartanon sisustuksessa. Hän kallisti päätään ja hymyili. Ninan mielestä taulu näytti epäaidolta ja murheellisen synkältä, täytyihän Mahlerinkin se nähdä. Mieshän oli tiemmä taidemaalari. Nina nipisti suun suppuun, jotta hänen huuliltaan ei karkaisi mitään harkitsematonta. Mikä häneen oikein oli iskenyt tänään? Ehkä lähestyvä myrsky ja kartanon ympärille kääriytyvä pimeys saivat hänet niin levottomaksi, että oli vaikeaa keskittyä mihinkään.

Loppukesä oli sitä aikaa, kun Nina kaipasi kiihkeimmin pois Dackestan kartanosta. Syysmyräkät ja talvisää tekivät lopun hänelle niin tärkeistä kävelyretkistä metsässä ja luonossa. Suretti, kun pimeä vuodenaika saapui muistuttamaan, että oltiin kylmässä Pohjolassa satojen kilometrien päässä ihanasta Italiasta.

Niin tai näin, levottomuus ja harkitsemattomuus olivat tänään poikineet jotain hyvääkin. Hän oli rojhennut pyytää Wilhelmiltä tulen takkaan ja viiniä illallispöytään, ja mies oli suostunut. Hetken aikaa Nina antoi itsensä nautiskella huoneen

miellyttävästä lämmöstä ja hauskaista kehon kutittelusta, kun viini lämmitti sisältäpäin.

”Kruusin perhe ei asu yhtä suuressa ja kauniissa kartanossa kuin te täällä”, Johan Mahler jatkoi. ”Ja heillä on vilkas ja herttainen lapsikatras. Mutta nyt saan kokea kiinnostavan muutoksen ja sen ilon, että keskityn vain yhteen nuoreen mieheen.”

”Tarkoitatteko minun poikaani Antonia?” Wilhelm sanoi.

Nina näki, kuinka poika suoristi selkensä ja katsoi kysyvästi isäänsä.

”Tarkoitatan”, Johan Mahler sanoi.

”Kiitän Jumalaa päivittäin pojasta, jolla minua on siunattu, mutta ei häntä voi nuoreksi mieheksi sanoa”, Wilhelm tuhahti. ”Ei vielä aikoihin. Täytyy olla tarkkana, ettei hänestä sukeudu piloille hemmoteltu mammankulta”, hän sanoi muka vitsikkääseen sävyyn.

Nina kuitenkin tiesi, että puoliso oli tosissaan. Wilhelm vähätteli poikaa useammin kuin antoi tälle tunnustusta. Hän ei jotenkin sietänyt nähdä herkkää viattomuutta ja tarvetta lempälle ohjaukselle sekä huolenpidolle. Ilmeisesti ne olivat hänelle heikkouden merkkejä, ikään kuin poika ei olisi ollut tarpeeksi miehekäs. Ninaa piinasi usein tukahduttava pelko, että hän teki kaiken väärin. Että hän ja poika olivat molemmat Wilhelmien silmissä jollakin lailla viallisia.

”Arvostan myönteistä asennettanne, herra Mahler”, Wilhelm jatkoi ja taputti puolihuolimattomasti poikaansa olkapäälle. ”Toivottavasti koulitte piltin ihmisten tavoille. Vähän saksaa, vähän latinaa, vähän matematiikkaa, pois äidin helmoista roikkumasta. Muuta en toivo. Ei luonnonoppia eikä kristinoppia. Oman kylän pätevä kirkkoherra on tarjoutunut ottamaan nämä asiat vastuulleen ensi vuonna. Minä puolestani keskityn pojan kanssa ratsastukseen, kunhan kevät koittaa. Ja tähdennän tässä ja nyt, että ei missään nimessä minkäänlaisia taidetuherruksia. Emme ole boheemeja ja vapaamielisiä kuten paroni Kruus Tanskassa. Se lieneekin teille selvä. Odotukseni ovat korkealla.

Toivokaamme siis, että menestytte uuden oppilaanne kanssa, herra Mahler. *Skool.*”

Anton näytti surulliselta mutta kulautti kuuliaisesti kotikaljaa. Nina tuijotti miestä, poikansa isää, jolle oli aikoinaan luvannut rakkautensa, kunnioituksensa ja koko elämänsä. ”Pois äidin helmoista roikkumasta.” Miten Wilhelm saattoi sanoa niin? Suurimman osan ajasta juuri Nina oli joutunut toimitamaan pojalle sekä isän että äidin virkaa, koska oli lapselle koko tämän maailma. Kreivi vaikutti toki tyytyväiseltä, että oli onnistunut siittämään pojan, mutta ei osoittanut poikaa kohtaan isompaa kiinnostusta. Saati sitten lämpöä tai rakkautta, Nina ajatteli kitkerästi.

Wilhelmissä oli tänä iltana jotain pahaenteistä, posket punoitivat ja katse oli lasittunut, kuumeinen. Ninan sisimmässä kupli halu vastustaa talon isäntää ja panna tämä selittämään sanansa. Anton oli varovainen ja arka lapsi ilman omaa syytään! Kun Nina pohdiskeli omaa osuuttaan, hän ei ymmärtänyt, miten se voisi olla hänenkään syynsä. Hän oli vain rakastanut poikaansa ja suonut mahdollisimman paljon turvaa ja hellyyttä. Mutta hän pysyi vaiti. Pelissä oli niin paljon, ettei Wilhelmiä kannattanut vastustaa. Hän oli joskus yrittänyt ja katunut katkerasti. Kreivi Swartensköldin tahdon uhmaaminen ei ollut sen väärä.

Samassa Hulda koputti ovenkarmiin ja ilmoitti, että keitto oli valmis tarjoiltavaksi. Wilhelm päästi naurunhөрähdysten, josta tosin puuttui hyväntuulisuus. Ääni sai Antonin hätkähtämään. Nina pani merkille, että Johan Mahler huomasi sen. Hän huomasi myös, että Johan kosketti Antonin käsivartta, kun he siirtyivät ruokapöytään. Ele oli rauhoittleva, lähes hellävarainen. Anton vilkaisi opettajaa arasti mutta kiitollisena isänsä selän takana. Näky vaikutti Ninaan. Hänkin tunsu olonsa vähän lohdutetuksi. Nähdyksi.

Pöytärukous jäi poikkeuksellisen vähäsanaiseksi. Wilhelmin ylistykset venyivät usein pitkäveteisiksi, mutta tänä iltana hänellä tuntui olevan muuta mielessään. Nina maistoi laihaa

keittoa, pyysi sitten anteeksi ja sanoi menevänsä keittiöön katsomaan, tarvitseeko Hulda apua pääruoan kanssa. Se oli lähinnä veruke, jolla hän sai vähän tilaa hengittää.

Suuri ja kaunis – niin Johan Mahler oli sanonut Dackestan kartanosta. Oliko hän tosissaan? Kenties. Nina muisti kaukaisen ajan, jolloin hänkin oli kuvaillut kotiaan niin. Syrjäisestä sijainnistaan ja niukasta sisustuksestaan huolimatta kartanorakennuksessa oli karua kauneutta, ja sen kalvakoissa tiiliseinissä ja jyrkkäkulmaisessa särmikkyudessa oli eleganssia, jota Nina oli aikoinaan kuvitellut voivansa jalostaa. Hän oli kaa vaillut korostavansa rakennuksen omaleimaisuutta ottamalla parempaan käyttöön puutarhan, jossa kasvoi kukkia, yrttejä ja hedelmäpuita, ja pehmentävänsä sisätilojen mahtipontisuutta lämpimillä väreillä, matoilla ja miellyttävillä huonekaluilla. Vastaviihittynä vapaaherrattarena hän oli haaveillut, että saisi avata raskaat verhot kokonaan auki ja täyttää kaikuvat salit hersyvällä elämällä: lapsilla, kotieläimillä, musiikilla, taiteella, ystävillä ja juhlilla! Hän oli maalailnut mielikuvia siitä, kuinka ihanaa elämä olisi tyylikkään kreivi Swartensköldin puolisona. Dackesta oli rakennettu 1700-luvulla alkujaan huvilaksi. Miksei se voisi jälleen kerran olla huvien ja ilojen linna?

Mutta ei, Nina oli erehtynyt. Muutosta ei ollut tapahtunut – eikä tapahtuisi vastakaan. Kun hän muisteli noita aikoja ja itseään nuorikkona, jolla oli toiveikasta lapsenuskoa, syvältä kumpuava suru tuntui pakahduttavalta. Se oli kartanon lattioihin, seiiniin ja jopa hänen sieluunsa pesiytynyttä surua, ja niin väkevää, että se oli pakko tukahduttaa ja pitää kurissa. Jos sellaisen surun päästää päivänvaloon ja sitä katsoo silmästä silmään, se voi ahmaista ihmisen kokonaan, eikä nyt saanut tapahtua niin. Antonin ja oman vanhan äitinsä tähden Ninan täytyisi olla vahva.

ÄATELISKARTANON JOULU.
SUURI SALAISUUS.
KIELLETTY RAKKAUS.

On vuosi 1888 ja joulu tekee jo tuloaan, mutta kreivitär Nina Swartensköldin on mahdoton päästä juhlatunnelmaan. Elämän varakkaan kreivin puolisona piti olla auvoisaa, mutta todellisuus on kaukana Ninan unelmista. Kun taloon saapuu karismaattinen yksityisopettaja Johan Mahler, alkaa kolkossa kartanossakin kipunoida. Tunteiden piilottaminen ankaralta kreiviltä käy yhä vaikeammaksi, ja Ninan koko tulevaisuus on vaarassa. Yllättäen salattavaa on itse kreivilläkin...

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-4362-7